

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

תוכן עניינים

- 2..... פתיחה למסכת הוריות
- א. הורו בית דין לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פטור מפני שתלה בב"ד 4.....
- ב. הורו ב"ד וידע אחד מהן שטעו או תלמיד והוא ראוי להוראה והלך ועשה על פיהן בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה הרי זה חייב מפני שלא תלה בב"ד 4.....
- ג. זה הכלל התולה בעצמו חייב והתולה בב"ד פטור 5.....
- ד. לעולם אין ב"ד חייבין ... עד שיאמרו להם מותרין אתם לעשות מ"ט לפי שלא נגמרה הוראה 5.....
- ה. חזר לעירו שנה ולימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב 6.....
- ו. הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו ... חייב 6.....
- ז. מעם הארץ בעשותה פרט למומר 7.....
- ח. כגון שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא ... כי האי גוונא מזיד הוא 8.....
- ט. יחיד העושה על פי עצמו חייב בהוראת ב"ד ... כגון דידע דאסור וקא טעי במצוה לשמוע דברי חכמי 8.....
- י. זה הכלל התולה בעצמו חייב לאיתווי מאי לאיתווי מבעט בהוראה 9.....
- יא. הורו ב"ד וידעו שטעו והזרו בהן 9.....
- יב. מעם הארץ אפילו רובו 10.....

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

פתיחה למסכת הוריות

קבלו חז"ל ששני פרשיות נאמרו בהוראות ב"ד הגדול וזהו הסנהדרין שישבו בלשכת הגזית.

דין אחד נאמר בפרשת ויקרא כשהורו להתיר בכל מצות שבתורה שיש בהם כרת וחטאת והתברר להם שטעו, (ד פסוק יג – כא) ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מפל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשמו. ונודעה החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר לחטאת והביאו אתו לפני אהל מועד. וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני ה' ושחט את הפר לפני ה'. והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד. וטבל הפהן אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני ה' את פני הפרכת. ומן הדם יתן על קרנת המזבח אשר לפני ה' אשר באהל מועד ואת כל הדם ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד. ואת כל חלבו ירים ממונו והקטיר המזבחה. ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הפהן ונסלח להם. והוציא את הפר אל מחוץ למחנה ושרף אתו כאשר שרף את הפר הראשון חטאת הקהל הוא. פ

דין שני שנאמר בפרשת שלח כשהורו להתיר עבודה זרה (במדבר טו פסוק כב – כו) וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה אשר דבר ה' אל משה. את כל אשר צוה ה' אליכם ביד משה מן היום אשר צוה ה' והלאה לדרתיכם. והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעלה לריח ניחח לה' ומנחתו ונסכו פמשפט ושעיר עזים אחד לחטת. וכפר הפהן על כל עדת בני ישראל ונסלח להם פי שגגה הוא והם הביאו את קרבנם אשר לה' וחטאתם לפני ה' על שגגתם. ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם פי לכל העם בשגגה. ס

מכאן שמצות עשה¹ שיקריבו הסנהדרין שבלשכת הגזית, קרבן, אם טעו והורו להתיר שלא כהלכה באחת מן העבירות החמורות שחייבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת, ובעבודה זרה ועשו הקהל או רובו על פיהם, ואחר כך נודע לבית דין שטעו, הרי בית דין חייבין להביא קרבן חטאת על שגגתן בהוראה.

ואף על פי שלא² עשו הן בעצמן מעשה מביאים³, שאין משגיחין על עשיית בית דין כלל בין עשו בין לא עשו אלא על הוראתן בלבד, ושאר העם פטורין מן הקרבן ואף על פי שהם העושין מפני שתלו בבית דין.

¹ סמ"ג עשין סימן רי"ז

² רמב"ם הלכות שגגות פרק יב הלכה א

³ ועיין תוס' שהסתפקו אם מביאים חטאת יחיד אם עשו ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות שגגות סימן רכה סעיף ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

ומה הוא הקרבן שמביאין על שגגה זו, אם בע"ז שגגו והורו מביאין פר לעולה ושעיר לחטאת מכל שבט ושבט וקרבן זה הוא האמור בפרשת שלח לך, ואם בשאר כריתות שחייבין על שגגתן חטאת קבועה שגגו והורו, מביא כל שבט ושבט פר חטאת וזהו האמור בפרשת ויקרא .

נמצאת למד שאם שגגו בית דין הגדול בהוראה בע"ז מביאין כל הקהל שנים עשר פרים עולות ושנים עשר שעירים חטאות והם נשרפות שהרי דמן נכנס לפנים והם הנקראין "שעירי ע"ז".

ואם בשאר המצות שגגו מביאין שנים עשר פרים חטאות והן נשרפות מפני שדמם נכנס לפנים, וכל פר מהן נקרא "פר העלם דבר של צבור". והם "פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים" המוזכרים במשנת "איזהו מקומן".

אין בית דין חייבין ואלו העושים על פיהם פטורין מן הקרבן, אלא בהתקיים בהם תשעה תנאים

- א. כשהיו המורים בית דין הגדול של שבעים ואחד.
- ב. ויהיה ראש ישיבה עמהן בהוראה.
- ג. ויהיו כולן ראויין להוראה.
- ד. ויטעו כולן או רובן בדבר זה שהורו בו.
- ה. ויורו בפירוש ויאמרו לעם מותרין אתם לעשות, וכן אלו ששמעו מפי בית דין אם אמרו לאחרים מותרים אתם לעשות.
- ו. ויעשו כל הקהל או רובו על פיהם.
- ז. ויהיו העושים שוגגים על פיהם ומדמים שהדבר שהורו בו כדת הורו.
- ח. ויורו לבטל מקצת ולקיים מקצת לא שיעקרו כל הגוף.
- ט. וכשיודע להם ידעו גופו של דבר שהורו בו בשגגה.

בכל אלו המאורעים הוא שהיו בית דין חייבין בקרבן והעושה על פיהם פטור, אבל אם חסר אחת מכל אלו הדרכים הרי בית דין פטורין מן הקרבן וכל מי ששגג ועשה מעשה מביא חטאת קבועה על שגגתו.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

דף ב.

**א. הורו בית דין לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה
והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם בין שעשו ועשה עמהן
בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פטור מפני
שתלה בב"ד**

כל דבר שחייבין⁴ על שגגתו הטאת קבועה אם שגגו בית דין הגדול בהוראה
והורו להתירו ושגגו העם בהוראתו ועשו העם והם סומכין על הוראתו ואחר
כך נודע לבית דין שטעו, הרי בית דין חייבין להביא פר העלם דבר של
ציבור ואף על פי שלא עשו הן בעצמן מעשה שאין משגיחין על עשיית בית
דין כלל בין עשו בין לא עשו אלא על הוראתו בלבד, ושאר העם פטורין מן
הקרבת ואף על פי שהם העושין, מפני שתלו בבית דין.

**ב. הורו ב"ד וידע אחד מהן שטעו או תלמיד והוא ראוי
להוראה והלך ועשה על פיהן בין שעשו ועשה עמהן בין
שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה הרי זה חייב
מפני שלא תלה בב"ד**

הורו וידע⁵ אחד מהן שטעו ואמר להם טועים אתם ורבו עליו המתירים
והתירו, הרי בית דין פטורין וכל מי שעשה על פיהם חייב להביא הטאת
קבועה על שגגתו, שנאמר וְאִם כָּל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ עַד שִׁישְׁגּוּ כָּל הַסֵּנְהַדְרִין.

ידע אחד מן הסנהדרין או מיעוטן שטעו המתירין ושתקו הואיל והורו ולא
היה שם חולק ופשטה ההוראה ברוב הקהל הרי בית דין חייבין בקרבן וכל

⁴ רמב"ם הלכות שגגות פרק יב הלכה א

⁵ שם פרק יג הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

שעשה על פיהם פטור, ואלו ששתקו אם עשו על פי אלו שהורו הרי אלו חייבין מפני שלא תלו בבית דין.

ג. זה הכלל התולה בעצמו חייב והתולה בב"ד פטור

הורו בית דין לאכול חלב הקיבה כולו, וידע אחד מן הקהל שטעו ושחלב הקיבה אסור ואכלו מפני הוראתן, שהיה עולה על דעתן שמצוה לשמוע מבית דין אף על פי שהם טועים, הרי זה האוכל חייב הטאת קבועה על אכילתו, ואינו מצטרף למנין השוגגים על פיהם.

במה דברים אמורים כשהיה זה שידע שטעו חכם או תלמיד שהגיע להוראה⁶ אבל אם היה עם הארץ הרי זה פטור⁷, שאין ידיעתו באיסורין ידיעה ודאית ומצטרף לכלל השוגגים על פיהם.

ד. לעולם אין ב"ד חייבין ... עד שיאמרו להם מותרין אתם לעשות מ"ט לפי שלא נגמרה הוראה

אין בית דין⁸ חייבין ואלו העושים על פיהם פטורין מן הקרבן, אלא בהתקיים בהם תשעה תנאים כמבואר בפתיחה למסכת, ומהם.

שיורו בפירוש ויאמרו לעם מותרין אתם לעשות, וכן אלו ששמעו⁹ מפי בית דין אם אמרו לאחרים מותרים אתם לעשות.

⁶ בגמרא אמרו שם דאפילו גמיר ולא סביר וסביר ולא נמיר ואולי לזה קורא רבינו ז"ל הגיע להוראה כלומר דאינו יכול להורות כמותלט מ"מ קרוב להוראה הוא ומ"מ סתם הדברים והיה לו לבאר. לח"מ שם

⁷ א"ת איך כתב שאם היה זה אחד מן הקהל עם הארץ שהוא פטור הא הוא פסק לעיל דיחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב. וי"ל דפטור דקאמר היינו דמצטרף עם השוגגים ואם יש רוב יביאו פר ופטור וזהו שכתב אבל אם היה עם הארץ וכו' ומצטרף לכלל השוגגים ומינה דכל היבא דכתב רבינו ז"ל בפרקים אלו דפטור היחיד שעשה בהוראת ב"ד כוונתו היא זאת ונסתלקה השנתו של הר"א שהשיג על רבינו ז"ל בס"פ י"ד אף על פי שעשה אחר שידעו פטור דפטור שכתב שם הוי דומה למ"ש כאן וכיון שלא תפסו הראב"ד כאן לא היה לו להשיג שם והדבר פשוט מאד וכ"כ שם הרב בעל כ"מ ז"ל. לח"מ שם

⁸ רמב"ם שם פרק יב הלכה ב

⁹ מקורו להלן ד' א' לא אשכח אינש כו' משמע דסומך עליו. קרית מלך שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

אבל אם לא אמרו בית דין כן והלך השומע ופירסם לרבים שמותר, הרי בית דין פטורין מן הקרבן וכל מי ששנג ועשה מעשה מביא חטאת קבועה על שגגתו.

וכן אם נשאו ונתנו¹⁰ בדבר ואמרו דבר זה מותר הוא ולא הורו לעם ולא אמרו להם מותרין אתם לעשות ושמע השומע מהן בעת שגמרו מותר והלך ועשה כפי מה ששמע הרי כל העושה חייב חטאת קבועה ובית דין פטורין שהרי לא הורו להם בפירוש לעשות.

ה. חזר לעירו שנה ולימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף פו: ש שאין זקן¹¹ ממרא חייב מיתה עד שיהא חכם שהגיע להוראה סמוך בסנהדרין ויחלוק על בית דין בדבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת או בתפילין ויורה לעשות כהוראתו, או יעשה הוא על פי הוראתו ויחלוק עליהן והן יושבין בלשכת הגזית, אבל אם היה תלמיד שלא הגיע להוראה והורה לעשות פטור, שנאמר (דברים יז פסוק ח) **כִּי יִפְלֵא מִמֶּנּוּ דָבָר לְמִשְׁפָּט מִי שְׁלֵא יִפְלֵא מִמֶּנּוּ אֵלָּא דָבָר מוֹפְלֵא**¹².

היה חכם¹³ מופלא של בית דין וחלק ושנה ולמד לאחרים כדבריו אבל לא הורה לעשות פטור, שנאמר (שם פסוק יב) **וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּזִדּוֹן וְהָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּזִדּוֹן לֹא שִׂיאֵמַר בְּזִדּוֹן אֵלָּא יוֹרֵה לַעֲשׂוֹת או יעשה הוא בעצמו.**

ו. הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו... חייב

¹⁰ רמב"ם שם פרק יג הלכה א

¹¹ שם הלכה ה

¹² ובתלמיד שלא הגיע להוראה הכל פלא (כס"מ שם)

¹³ שם פ"ג ה"ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

הורו בית דין לאכול חלב הקיבה כולו, אם לא ידע¹⁴ שמעו ונתכוון לאכול שומן וחלב, ואכל חלב הקיבה שהתירוהו והוא לא ידע שהוא חלב קיבה, הרי זה חייב מפני שאכילתו מפני שגנתו לא מפני ההוראה, ואינו מצטרף למנין השוגנים על פיהם¹⁵ שנאמר (במדבר שם פסוק כו) לְכֹל הָעַם בְּשֹׁנְגָה, עד שתהיה שגנה אחת לכל.

ז. מעם הארץ בעשותה פרט למומר

ישראל שהוא¹⁶ מומר לע"ז או מחלל שבת בפרהסיא אין מקבלין ממנו קרבן כלל, אפילו העולה שמקבלין אותה מן הנכרים אין מקבלין אותה מן המומר הזה שנאמר (ויקרא א פסוק ב) אָדָם פִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לַה' מִפִּי הַשְּׂמוּעָה לְמַדּוּ מִכֶּם וְלֹא כוֹלֶכֶם לְהוֹצִיא אֶת הַמוֹמֵר, אבל אם היה מומר לשאר עבירות מקבלין ממנו כל הקרבנות כדי שיחזור בתשובה, היה מומר לעבירה והוא מפורסם וידוע לעשותה והורגל בה בין להכעיס בין לתיאבון אין מקבלין ממנו קרבן לאותה עבירה, כיצד כגון שהיה רגיל לאכול חלב בין להכעיס בין לתיאבון ושגג ואכל חלב והביא חטאת אין מקבלין אותה ממנו, עד שיחזור בתשובה¹⁷.

¹⁴ והנה זהו הדין אם היחיד טעה ונתחלף לו חלב בשומן אבל אם הציבור טעו אחרי הוראת בי"ד ונתחלף להם חלב בשומן לא ביאר רבינו היאך הוא הדין והתוס' (דף ב) שם כתבו בד"ה עד צ"ע אם הציבור עשו בזה הענין שנתחלף להם והיו כולן בשגגה אי מחייב בית דין עכ"ל. כתר המלך שם ועיי"ש שהביא ראיות דשוה לנו הציבור ליחיד וכי היכי דר' יוחנן לא השיב יחיד בזה תולה בבי"ד ה"ה צבור.

¹⁵ קשה לי דהא לא אצטריך להאי טעמא בגמ' אלא אליבא דרב דס"ל דפטור אבל לר' יוחנן דס"ל דחייב לא צריך קרא דודאי הוא דהחייב אינו מצטרף עם הפטורים וליכא למימר דאף לר"י נמי אית ליה הך דרשה דבשגגה דהא כיון דהוא חייב לר"י ודאי דאינו מצטרף עם הפטורים וי"ל דסבר רבינו דלכו"ע ודאי דדרשינן האי קרא דבשגגה וכיון דהש"ס לא פריך ולר"י האי בשגגה מאי עביד ליה ומוקי לה לדרשה אחריתי ש"מ דכולהו אית להו האי דרשה דעד שיהיו כולם בשגגה, ור"י סבר דהא בהא תליא דכיון דאינו מצטרף עם הפטורים ש"מ דהוא חייב ומקרא שמעינן לה דזה לא מיקרי מכלל שגגת הוראת בי"ד. כרוב ממשח שם

¹⁶ רמב"ם שם פרק ג הלכה זה הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ד

¹⁷ יש לדקדק אם כוונתו הוא דאף אם השגגה היתה בעודו מומר כיון דעכשו חזר בתשובה מקבלין ממנו או דלמא דלעולם כל שבשעה שחטא בשגגה היה מומר שוב אין מקבלין ממנו אפילו אם חזר בתשובה אחרי כן ומ"ש עד שיחזור בתשובה הכוונה היא דלאחר שחזר בתשובה אם חטא בשגגה מביא קרבן על חטאתו אבל לעולם אינו מביא קרבן על מה שחטא בעודו מומר. וטעם גדול יש בדבר שהרי רש"י פירש על דברי ר"ש דאמר השב מידיעתו מביא קרבן על שגגתו דגרסינן היושב מידיעתו שאם היה יודע שהוא חלב היה יושב ובטל מעבירה זו כו' משמע דבתר שעת החטא אולינן וכיון דבאותה שעה שחטא לא היה יושב מידיעתו אף שאח"כ חזר בו פטור. וראיתי לתוס' בפ"ב דשבועות (דף י"ו) עלה דההיא דבעי רב אשי טימא עצמו במזיד מהו שכתבו צ"ל דבשעה שטימא עצמו לא ידע שהיה במקדש דאי ידע וטימא עצמו במזיד אפילו שכח אח"כ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

דף ב.

ח. כגון שמעון בן עזאי ושמעון בן זומא ... כי האי גזונא מזיד הוא

הורו בית דין¹⁸ להתיר דבר האסור בזדון ועשו הקהל על פיהם בשגגה בית דין פטורין מן הקרבן מפני שהן מזידין, וכל אחד ואחד מן העושים על פיהם חייב קרבן בפני עצמו מפני שהוא שונג.

הורו בית דין בשגגה וידעו הקהל שמעו ושאיין ראוי לקבל מהן ואעפ"כ עשו הקהל על פיהם, אלו ואלו פטורין מן הקרבן, בית דין פטורין שהרי לא עשו הקהל מפני הוראתן שהטעתם, וכל העושים פטורין מן הקרבן מפני שמזידין הם, שהרי ידעו שמעון¹⁹ ושאיין ראוי לעשות.

ט. יחיד העושה על פי עצמו חייב בהוראת ב"ד ... כגון דידע דאסור וקא טעי במצוה לשמוע דברי חכמי'

אם לא היו²⁰ העושים שונגין על פי ההוראה, הרי בית דין פטורין וכל העושים חייבין.

לא מיחייב קרבן דהא לא שב מידיעתו הוא ע"כ. נראה מדבריהם דכל דבשעה ששנג היה מומר שוב אינו מביא קרבן אח"כ אפילו חזר בתשובה דאלת"ה מאי דוחקיהו לאוקומה בשלא ידע שהיה במקדש אימא דמיירי בדעבד תשובה אלא ודאי דס"ל דאפילו עבד תשובה לא מהני וכן יש לדקדק מדבריהם ממ"ש שם באותו דף ד"ה אי בתלמיד חכם יע"ש. מל"מ שנגות שם ועיי"ש מה שהאריך

¹⁸ רמב"ם שנגות פרק יג הלכה ו

¹⁹ מבואר מלשוננו הוזהב של רבינו ז"ל דאי טעו במצוה לשמוע דברי חכמים דומיא דהלכה ה חייבין. ולכאורה נראה דאף שחייבין היינו כל אחד כבשה או שעירה. אבל אין מביאין פר וכגונא דהתם דאינו מצטרף למנין השונגים. ה"נ אם כולם שונגין במצוה לשמוע וכו'. ואפשר לומר דהתם טעמא דבעינן שיהיו כולם בשגגה אחת. אבל הכא הא כולם בשגגה אחת. ואפשר דהקהל עם הבי"ד צריך שיהיו בשגגה אחת. שהם וישפה אך במרכה"מ כתב פירוש שלא טעו שמצוה לשמוע מבי"ד אף על פי שהן טועין וזהו שסיים רבנו שהרי ידעו שמעו ושאיין ראוי לעשות ושאיני הא מהך שבפרקין ה"ה.

²⁰ רמב"ם שם הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

כיצד הורו בית דין לאכול חלב הקיבה כולו, וידע אחד מן הקהל שטעו ושחלב הקיבה אסור ואכלו מפני הוראתן²¹, שהיה עולה על דעתן שמצוה לשמוע מבית דין אף על פי שהם טועים, הרי זה האוכל חייב הטאת קבועה על אכילתו, ואינו מצטרף למנין השוגגים על פיהם, במה דברים אמורים כשהיה זה שידע שטעו חכם או תלמיד שהגיע להוראה אבל אם היה עם הארץ הרי זה פטור שאין ידיעתו באיסורין ידיעה ודאית ומצטרף לכלל השוגגים על פיהם.

י. זה הכלל התולה בעצמו חייב לאיתווי מאי לאיתווי מבעט

בהוראה

הורו בית דין לאכול חלב הקיבה כולו, אם²² תלה בעצמו ואכל חלב הקיבה שהורו להתירו לא מפני הוראתן אלא מפני שהוא מותר בדעתו²³, הרי זה חייב הטאת קבועה בפני עצמו, זה הכלל כל התולה בבית דין פטור וכל החייב בפני עצמו אינו מצטרף לרוב השוגגים. וי"א²⁴ שרק אם רגיל לבעט בהוראה ואינו עושה כהוראות בית דין ועתה עשה כהוראתם חייב הטאת בעצמו.

יא. הורו ב"ד וידעו שטעו וחזרו בהן

להלן דף ג: יתבאר בעזרה"ת שלהלכה בית דין שהורו בשגגה ונודעה להם שגגתן בין שהביאו כפרתן בין שלא הביאו כל העושה כפי הוראתן שפשטה

²¹ ויש להבין דאיך אפשר לחייב להיחיד העושה בהוראת ב"ד והא לא חייבה התורה ליחיד הטאת רק בשגגת מעשה והרי אין כאן שגגת מעשה רק שגגת הוראה, ולכן נ"ל דוודאי בן הוא דזה מקרי שגגת מעשה דמה לי אם שגג שסבור שהוא שומן ואכלו או שגג כסבור שזהו מותר מפני הוראת ב"ד סוף סוף שוגג הוא במעשה זה והוי שגגת מעשה, וזה שהתורה פטרה כשעשו רוב הציבור זהו גזירת התורה אבל במיעוט לא גזרה תורה. וגם הירושלמי שמדמה לכהן ונמצא בן גרושה זהו בשגגת הוראה כשעשו רוב הקהל על פיהן ולא במיעוט (כנלע"ד). ערוך השולחן העתיד הלכות שגגות סימן רכו סעיף טז – יז

²² רמב"ם שם הלכה ה

²³ ומפרש שמבעט מפני שמחזיק עצמו לידע כמוהם. ומרש"י שם משמע דה"פ: שהוא רגיל תמיד לבעט בהוראת ב"ד ועתה עשה כהוראתן ולכן א"א למחשביה שתלה בב"ד ע"ש. [ואם כולם שגגו בחלב ושומן נראה דאינו מועיל וע' בתוס'].

²⁴ פירש"י שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת הוריות

ברוב הצבור מאחר שידעו הרי זה מביא אשם תלוי, ודוקא שעשה אחר שחטאו רוב הקהל על פיהם שכבר נתחייבו ב"ד אבל אם עשה עד שלא חטאו רוב הקהל מביא חטאת יחיד.

י. מעם הארץ אפילו רובו

אין בית דין²⁵ חייבים בפר העלם דבר של צבור אלא אם יורו ויעשו כל הקהל או רובו על פיהם, אך אם עשו רק מיעוט הקהל והשבטים²⁶ אין חייבים. ואלו המיעוט²⁷ כל מי ששנג ועשה מעשה מביא חטאת קבועה על שגנתו²⁸.

²⁵ רמב"ם שם פרק יב הלכה ב

²⁶ יבואר להלן דף ה שרוב בשבטים אפילו שהוא מיעוט קהל או רוב קהל אפילו שבט אחד נמי חייב

²⁷ תורת הקדשים ב. אות א

²⁸ רבותינו בעלי התוס' ריש הוריות על המשנה דהורו ב"ד וכו' בין שעשו ועשה עמהן כתבו וז"ל: וצ"ע אם ב"ד חייבין להביא כשבה או שעירה, דנהי דפר אין מביאין אא"כ רוב ציבור עשו על פיהן מ"מ קרבן יחיד לייתי או שמא פטורים לגמרי, עכ"ל. כלומר אם הורו ב"ד והציבור לא עשו רק הם עצמם עשו אם דינם כיחיד להביא כשבה או שעירה אם לאו. ולכאורא למאן דס"ל יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב כ"ש דב"ד עצמם חייבים, ורק הספק למאן דס"ל יחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור. ולפ"ז להרמב"ם שפסק בפ"ג דיחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב אין כאן הספק אך לפ"ז למה לא ביארו כן. ולכן נראה דהספק הוא לכ"ע, וכך הוא הספק דאולי לא חייבה התורה כשבה או שעירה אלא בשגנת מעשה ולא בשגנת הוראה והיחיד שעשה על פיהן שפיר מקרי שגנת מעשה דמה לי שסבור שומן הוא או סבור שכשר הוא מפני הוראת הב"ד, סוף סוף הוא לא הורה והוה כשגנת מעשה. אבל ב"ד עצמן שהם הורו הוה שגנת הוראה ולא שגנת מעשה ולא חייבה תורה בשגנת הוראה קרבן יחיד או דילמא דגם בכה"ג חייבה תורה, וזהו ספיקן של התוס' ומ"מ נראה לענ"ד לפשוט הספק מירושלמי רפ"ה דתרומות והוכפל גם בריש הוריות, דעל מה ששנינו שם בתרומות היה אוכל בתרומה ונדע לו שהוא בן גרושה ר' יהושע פוטר, איתא בירושלמי: ר' חגי בעי מחבריא מה בין סבור שהוא הולין ונמצא תרומה שהוא חייב ומה בין סבור שהוא כהן ונמצא ישראל (כצ"ל) שהוא פטור, אמרין ליה מהוריית ב"ד, כלומר דבסבור שהוא שומן ונמצא חלב חייב בקרבן וכשהורו ב"ד שחלב מותר ועשו על פיהם דפטורים היחידים דזה דומה לסבר כהן ונמצא ישראל, וכיון שהירושלמי מדמה זל"ז ממילא דהב"ד עצמם פטורים דזה דמי לכהן ונמצא ישראל, כן נראה לענ"ד. ערוך השולחן העתיד הלכות שגנות סימן רכה סעיף ט – יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

